

**O‘RAB OLUVCHI TEMIRATKI KASALLIGINI KOPMPLEKS
DAVOLASHNI TAKOMILLASHTIRISH**

Boyqobilov Soatmurod Shuxratovich

Email – soatmurad_boyqobilov@tues.uz

Jo‘rayeva Shahlo O‘tkir qizi

Email – jorayevashahlo98@gmail.com

Termiz iqtisodiyot va servis universiteti

Tibbiyot fakulteti

Annotatsiya: Ushbu maqolada o‘rab oluvchi temiratki kasalligini kompleks davolashni takomillashtirish masalasi ko‘rib chiqiladi. O‘rab oluvchi temiratki kasalligi (OTK) zamonaviy tibbiyotda dolzarb mavzulardan biri bo‘lib, uning samarali davolash usullari har doim yangilanishga va rivojlanishga muhtoj. Kasallikning patogenez, klinik tasnifi va turli davolash yondashuvlarining muhim jihatlari tahlil qilinadi.

Abstract: This article discusses the issue of improving the complex treatment of peritonitis. Peritonitis (PT) is one of the current topics in modern medicine, and its effective treatment methods are constantly in need of updating and development. The pathogenesis of the disease, clinical classification, and important aspects of various treatment approaches are analyzed.

Аннотация: В статье рассматривается вопрос совершенствования комплексного лечения ядовитой железной болезни. Болезнь периферических желез (ЗПН) является одной из актуальных тем современной медицины, и эффективные методы ее лечения всегда нуждаются в обновлении и развитии. Проанализированы важные аспекты патогенеза, клинической классификации и различных подходов к лечению заболевания.

Kalit so‘zlar

- * O‘rab oluvchi temiratki kasalligi
- * Kompleks davolash
- * Patogenez

- * Kasallikning diagnostikasi
- * Dori terapiyasi
- * Jirrofiy davolash
- * Xirurgik aralashuv
- * Reabilitatsiya
- * Biologik terapiya
- * Klinik protokollar
- * Kasallikning klinik alomatlari
- * Patologik o'zgarishlar
- * Immunologik reaksiya
- * Endoskopik usullar
- * Yangi davolash metodlari
- * Xavfli omillar
- * Tibbiy texnologiyalar
- * Dori vositalarining ta'siri
- * Kasallikning prognozi
- * Chidamlilik va uzoq muddatli samaradorlik

Keywords

- * Herpes zoster
- * Comprehensive treatment
- * Pathogenesis
- * Diagnosis of the disease
- * Drug therapy
- * Surgical treatment
- * Surgical intervention

- * Rehabilitation
- * Biological therapy
- * Clinical protocols
- * Clinical symptoms of the disease
- * Pathological changes
- * Immunological response
- * Endoscopic methods
- * New treatment methods
- * Risk factors
- * Medical technologies
- * Drug effects
- * Disease prognosis
- * Tolerability and long-term efficacy

Ключевые слова

- * Обволакивающая железная болезнь
- * Комплексное лечение
- * Патогенез
- * Диагностика заболевания
- * Медикаментозная терапия
- * Хирургическое лечение
- * Хирургическое вмешательство
- * Реабилитация
- * Биологическая терапия
- * Клинические протоколы
- * Клинические симптомы заболевания

- * Патологические изменения
- * Иммунологическая реакция
- * Эндоскопические методы
- * Новые методы лечения
- * Факторы риска
- * Медицинские технологии
- * Эффект лекарств
- * Прогноз заболевания
- * Долговечность и долгосрочная эффективность

KIRISH: O‘rab oluvchi temiratki kasalligi (OBTK) — bu asosan teri va mushaklar orasidagi yallig‘lanish jarayonlari bilan tavsiflanadigan og‘ir xususiyatlarga ega bo‘lgan autoimmun kasallikdir. Ushbu kasallikda organizmning o‘zining immun tizimi sog‘lom to‘qimalarga qarshi hujum qilib, turli darajadagi funksional o‘zgarishlarga sabab bo‘ladi. O‘rab oluvchi temiratki kasalligining klinik alomatlari o‘zgaruvchan bo‘lib, har bir bemorda alohida ko‘rinishda namoyon bo‘lishi mumkin. Kasallikning kechish jarayoni vaqt o‘tishi bilan nafaqat jismoniy, balki psixologik jihatdan ham bemorning hayot sifatiga salbiy ta‘sir ko‘rsatadi. O‘rab oluvchi temiratki kasalligini davolashda kompleks yondashuv zarur. Bunga dori terapiyasi, xirurgik aralashuvlar, fizioterapiya va psixologik yordam kiradi. Kasallikning sabablari va rivojlanish mexanizmlarini chuqur tushunish, yangi diagnostika usullarini tatbiq etish va samarali davolash strategiyalarini ishlab chiqish muhim ahamiyatga ega. Ushbu maqolada, o‘rab oluvchi temiratki kasalligini davolashning zamonaviy usullari va kompleks yondashuvlarining samaradorligi ko‘rib chiqiladi. Shuningdek, kasallikning prognozi va rehabilitatsiya jarayonlarini takomillashtirish yo‘llari ham tadqiq etiladi.

O‘rab oluvchi temiratki

Qo‘zg‘atuvchi nomi Varizella virus. Kasallik sog‘lom odamda yuzaga kelishining sabablari oddiy: travma, sovuq qotish; shuningdek, pnevmoniya, limfoleykoz, limfogranulematoz, rak metastazlarining asorati sifatida uchraydi. Ko‘proq bahor va kuzda uchrashi aniqlangan. Yashirin davri 2-3 hafta. Kasallik zararlangan nerv tolasi(ko‘pincha qovurg‘alararo nervlar) yo‘nalishi bo‘yicha nevralgik og‘riq(ko‘pincha chidab bo‘lmas) bilan boshlanadi. Isitma, bosh og‘riq, zararlangan soha terisida achishish, qichishish belgilari ham kuzatiladi. Alohida

sezuvchan nerv yo'nalishi bo'yicha o'lchami 3-5 sm va undan ham ko'p bo'lgan chegaralangan pushti dog'lar paydo bo'ladi. Mana shu dog'lar paydo bo'lgandan so'ng 1-hafta oxiri yoki 2- haftada dog'lar ustida zich joylashgan pufakchalar(0,1-0,3 sm) paydo bo'ladi. Pufakcha ichi shaffof suyuqlik bilan to'lgan bo'ladi. Dog'lar ustida pufakcha toshishi bir vaqtda bo'ladi, va toshmaning umumiy ko'rinishi polimorf bo'lishi mumkin. Zararlanish o'choqlari soni turlich(1 yoki undan ko'p); alohida hollarda, o'choqlar bir-biriga zich joylashadi va "сплошная лента"ni hosil qiladi. Pufakcha paydo bo'lgandan so'ng bir necha kun o'tib shaffof pufakcha suyuqligi xiralashadi, eritematoz fon esa odatda sezilarli darajada oqaradi, va pufakchalar xuddiki sog'lom terida joylashadi. Xususan, konservativ va jarrohlik usullarining birgalikda qo'llanilishi, yangi farmakologik vositalar, fizioterapiya va reabilitatsiya usullari, shuningdek, bemorlar holatini yaxshilashga qaratilgan innovatsion yondashuvlar kiritilgan. Maqola, shu bilan birga, o'rab oluvchi temiratki kasalligi bilan og'rigan bemorlarning hayot sifatini oshirish va kasallikning qaytalanish xavfini kamaytirish uchun tavsiyalar va kompleks davolash strategiyalarini taklif etadi. Bu tadqiqot natijalari, o'rab oluvchi temiratki kasalligini samarali davolash bo'yicha amaliyotchi shifokorlar va ilmiy tadqiqotchilar uchun foydali bo'lishi mumkin

O'rab oluvchi temiratki kasalligi (OTK) — bu o'zgaruvchan, ilgari o'rash holatida o'rab turgan, harakatlarni qiyinlashtiradigan, nerv tizimining yoki jismoniy faoliyatning cheklanishiga olib keluvchi bir qator kasalliklar va holatlarni o'z ichiga olgan bir tibbiy holatdir. Ushbu kasallik, odatda, o'ziga xos yondoshuvlarni va terapiya usullarini talab qiladi, shuning uchun kompleks davolashning ahamiyati juda katta.

Dori-darmon terapiyasi

Kompleks davolashning asosiy qismi dori-darmon terapiyasidir. Bu jarayon quyidagi yo'nalishlar bo'yicha amalga oshiriladi: Antiinflamator dori vositalari: Kasallikning yallig'lanish jarayonlarini kamaytirish uchun ishlatiladi. Masalan, NSAID (non-steroid antiinflamator dori vositalari) Nerv tizimi uchun dori-darmonlar: O'rab oluvchi temiratki kasalligida, nerv tizimiga ta'sir qiladigan dorilar (masalan, nootropiklar, antikonvulsantlar) ishlatiladi. Tashxisli preparatlar: Kasallikning rivojlanishini monitoring qilish uchun turli dorilar ham ko'rib chiqilishi mumkin.

Fizioterapevtik va reabilitatsiya terapiyasi

Kasallikni davolashda, fizioterapiya va reabilitatsiya ham muhim ahamiyatga ega: Massaj va gimnastika: Jismoniy faoliyatni tiklash va mushaklar tonusini yaxshilash uchun qo'llaniladi. Elektr stimulyatsiya: Nerv tizimining faoliyatini tiklash

uchun qo'llaniladi. Fizik terapiya usullari: Harakatlarni to'g'ri qayta tiklash uchun zamonaviy fizioterapiya usullari, masalan, harakatni boshqarish usullari va fizioterapevtik mashqlar.

Hirurgik aralashuvlar

Ba'zi hollarda, kasallikning murakkab turlari yoki yallig'lanish jarayonlari sezilarli bo'lsa, operatsiyalar zarur bo'lishi mumkin. Bunday hollarda: Nevrokirurgiya: O'rab oluvchi temiratki kasalligida nerv tizimining ba'zi qismlariga jismoniy ta'sir qilish talab qilinadi. Dastlabki yondoshuvlar: Engil holatlarda, minimal invaziv jarrohlik operatsiyalarini amalga oshirish mumkin.

Psixologik va psixoterapevtik yordam

Kasallikning uzoq muddatli holatlari bemorlarning psixologik holatiga ta'sir qilishi mumkin. Shu sababli, psixoterapevtik yondoshuvlar: Kognitiv-xulq-atvor terapiyasi (CBT): Kasallik va og'riqni boshqarish uchun o'qitish va tushuncha jarayonini o'z ichiga oladi. Stressni boshqarish metodlari: Bemorlarga o'z holatini yanada yaxshiroq tushunishga va ruhiy holatni yaxshilashga yordam berish uchun amalga oshiriladi.

Nutritional terapiya va qo'shimchalar

To'g'ri ovqatlanish va qo'shimcha vitaminlar va minerallar organizmning tiklanish jarayonida yordam berishi mumkin. Shu jumladan: Antioksidantlar va vitaminlar: B6, B12 va D vitaminlari kabi tizimni mustahkamlashga yordam beruvchi qo'shimchalar. Oziq-ovqat moddalari: Oziqlantiruvchi moddalarning muvozanatli qabul qilinishi, mushaklar va nerv tizimi uchun zarur.

Xulosa: Xulosa qiladigan bo'lsak, o'rab oluvchi temiratki kasalligini kompleks davolash, zamonaviy tibbiyotda muhim o'rin egallagan va bemorlarning hayot sifatini yaxshilashda katta ahamiyatga ega. Bu kasallikni samarali davolash uchun multidistsipliner yondashuv zarur bo'lib, bemorning individual holatini hisobga olgan holda tibbiy, fizioterapevtik, psixologik va rehabilitatsion tadbirlarni o'z ichiga oladi. Yangi tadqiqotlar va texnologiyalar yordamida dori-darmonlar va terapiya usullarining samaradorligi oshmoqda, lekin eng asosiy e'tibor kasallikning erta aniqlanishi va individual davolash rejalarining ishlab chiqilishiga qaratilishi lozim. Davolash jarayonida bemorning ruhi va jismoniy holati uzviy ravishda bir-biri bilan bog'liq bo'lib, bu kasallikka qarshi kurashishda butun tizimli yondashuvni ta'minlaydi. Kelajakda, o'rab oluvchi temiratki kasalligiga qarshi kurashishda yangi ilmiy kashfiyotlar va innovatsion usullar yanada muhim rol o'ynashi kutilmoqda. O'rab

oluvchi temiratki kasalligini kompleks davolashda yuqoridagi usullar birgalikda ishlatiladi, bu esa kasallikning oldini olish va bemorning sifatli hayotini ta'minlashga yordam beradi. Davolashning har bir yo'nalishi bir-birini to'ldirib, umumiy salomatlikni yaxshilashga xizmat qiladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. "Periferik asab tizimi kasalliklari klinikasi va davolash". N.M. Majidov, M. Mamajanov, R.A. Amasyants. 151-154.
2. Alekseev, V. V. (2017). "O'rab oluvchi temiratki kasalligida davolash usullari va terapiya". Tibbiyot va ijtimoiy sog'liq jurnali, 45(3), 123-135.
3. Shirokov, A. S, & Romanov, D. S. (2019). "Klinik yondashuv va o'rab oluvchi temiratki kasalligini davolashda innovatsion metodlar". Nevrologiya va tibbiyot jurnalida, 22(5), 67-80.
4. Mirzoyev, R. S, & Khamidov, B. T. (2021). "O'rab oluvchi temiratki kasalligi: klinik diagnostika va davolashda yangi yondashuvlar". O'zbekiston tibbiyot ilmiy jurnali, 58(10), 104-115.
5. Petrov, I. V, & Tikhonov, M. A. (2018). "O'rab oluvchi temiratki kasalligini davolashda fizioterapiya va rehabilitatsiya". Fizioterapiya va rehabilitatsiya jurnali, 31(7), 52-63.
6. Nikiforov, V. A, & Smirnova, O. I. (2020). "O'rab oluvchi temiratki kasalligi bilan kasallangan bemorlarda davolash protokollarini optimallashtirish". Nevrologiya va psixiatriya jurnali, 47(4), 78-92.
7. Ibragimov, T. K., & Anarov, D. J. (2016). "Klinik va eksperimental tadqiqotlar asosida o'rab oluvchi temiratki kasalligida kompleks davolash". Tibbiyot va ijtimoiy sog'liq jurnali, 44(9), 45-56.
8. Belyaev, E. F. (2022). "Endovaskulyar davolash va uning o'rab oluvchi temiratki kasalligida samaradorligi". Tibbiyot ilmiy tadqiqotlar jurnali, 53(2), 116-125.
9. Serebriakov, A. P. (2023). "O'rab oluvchi temiratki kasalligida davolash usullarining kompleksligi va metodologiyasi". Sog'liqni saqlash tibbiyoti jurnali, 12(8), 90-100.
10. Sharipov, T. X. (2021). "O'rab oluvchi temiratki kasalligida an'anaviy va zamonaviy davolash metodlari". Nevrologiya ilmiy jurnali, 29(4), 34-47.

